

○ (๓๔)

คำแก้อุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ _____/๒๕ ๖๔

คดีหมายเลขแดงที่ _____/๒๕ ๖๕

ศาล _____ จังหวัดสมุทรปราการ

วันที่ ๒๕ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕ ๖๕

ความ _____ อาญา _____

ระหว่าง { พนักงานอัยการจังหวัดสมุทรปราการ _____ โจทก์
_____ จำเลย

ข้าพเจ้า _____

ทนายความจำเลย

ได้รับสำเนาอุทธรณ์ ของ _____ โจทก์ _____ แล้ว ขอทำคำแก้อุทธรณ์
ยื่นต่อศาล มีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้ โจทก์ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๑ รายละเอียดปรากฏตามความในสำนวน
แล้วนั้น

ข้อ ๒. ตามที่ศาลชั้นต้นได้พิพากษายกฟ้องในข้อหาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๑๑๒ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา
๑๔(๓) นั้น จำเลยเห็นฟ้องด้วยและเห็นว่าคำพิพากษาของศาลชั้นต้นในส่วนนี้ชอบด้วยกฎหมายแล้ว
แต่จำเลยไม่เห็นฟ้องกับอุทธรณ์ของโจทก์ จึงขอแก้อุทธรณ์ของโจทก์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ด้วยเหตุผล
ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ดังต่อไปนี้

๒.๑ คดีนี้โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกล่าวถ้อยคำพาดพิงถึงในหลวงรัชกาลที่ ๙ อันเป็นความผิด
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ จึงมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๑๑๒ มีขอบเขตอย่างไร คຸ້ມครองถึงในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระมหากษัตริย์ที่สวรรคตไปแล้วหรือไม่
จำเลยขอเรียนต่อศาลว่า ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๑๒ บัญญัติขึ้นมาโดยมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองบุคคลในตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งกำหนดไว้โดย เฉพาะเจาะจงเพียง ๔ ตำแหน่ง เนื่องจากตามกฎหมายอาญาถือว่าตำแหน่งดังกล่าวมีสถานะพิเศษ ในขณะที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองก็มีหน้าที่พิเศษในนามแห่งรัฐที่แตกต่างไปจากบุคคลทั่วไป รัฐพึงให้ความคุ้มครองแก่บุคคลในตำแหน่งนั้นเป็นพิเศษยิ่งกว่าบุคคลธรรมดา ในทางกลับกันภายใต้การ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย และหลักความเสมอภาคกันต่อหน้าก้นกฎหมาย กฎหมายและรัฐ ย่อมไม่มีหน้าที่ต้องให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษแก่บุคคลที่ไม่ได้อยู่ในตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งเหล่านี้ ไปแล้ว ไม่ว่าจะการพ้นจากตำแหน่งนั้นเกิดขึ้นด้วยสาเหตุใดก็ตาม ด้วยเหตุนี้ บุคคลที่พึงจะได้รับความ คุ้มครองตามมาตรา ๑๑๒ จึงหมายถึงเฉพาะ บุคคลซึ่งยังมีสภาพบุคคลและดำรงตำแหน่ง ๔ ตำแหน่ง ในเวลาที่กฎหมายบังคับใช้อยู่

ถ้อยคำตามต้นร่างภาษาอังกฤษในกฎหมายลักษณอาญา ร.ศ.๑๒๗ หากจะทำความเข้าใจ ถ้อยคำอันเป็นประเด็นปัญหา ในความผิดหมวดนี้ให้กระจ่าง การศึกษากฎหมายลักษณอาญา ร.ศ.๑๒๗ ภาคภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นต้นฉบับแรกของคณะกรรมการร่าง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว สำหรับใช้แปลเป็นภาษาไทย ย่อมทำให้เกิดความเข้าใจ

ขอยกตัวอย่างมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายลักษณอาญา ร.ศ.๑๒๗ เพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้ “ผู้ใดท่อนงองอาจ แสดงความอาฆาตร้ายหรือหมิ่นประมาทต่อสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวก็ดี สมเด็จพระมหาลีก็ดี มกุฎราชกุมารก็ดี ต่อผู้สำเร็จราชการแผ่นดินในเวลารักษาราชการ ต่างพระองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ดี ท่านว่าโทษของมันถึงจำคุกไม่เกินกว่าเจ็ดปีแลให้ปรับไม่เกินกว่าห้า พันบาทด้วยอีกโสดหนึ่ง”

ต้นร่างภาษาอังกฤษใช้ถ้อยคำว่า “Whoever threatens insults or defames the King, the Queen, the Crown Prince, or the Regent during the Regency, shall be punished with imprisonment not exceeding seven years and fine not exceeding five thousand ticals.”

ผู้เคยเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษได้ดีพอสมควรคงทราบชัดอยู่ว่าคำนำหน้าคำนามที่

เรียกว่า Articles นั้นมีจำแนกเป็น a an และ the การใช้ the นำคำนามใดๆ ย่อมหมายถึงการจำเพาะเจาะจง ยิ่งเป็นคำนามเอกพจน์ด้วยแล้วย่อมหมายถึงหนึ่งเดียวเฉพาะ ซึ่งความหมายตามต้นร่างภาษาอังกฤษของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.๑๒๗ ใช้ article นำ King (พระมหากษัตริย์) Queen (สมเด็จพระมเหสี) Crown Prince (มกุฎราชกุมาร) และ Regent (ผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน) ด้วย “The” เป็นการชี้ชัดเฉพาะลงไปว่าหมายถึงบุคคลนั้นๆ ในปัจจุบัน (เป็นเอกพจน์แต่เพียงผู้เดียว) เท่านั้น

หากผู้ร่างมีเจตนารมณ์จะให้หมายถึงพระมหากษัตริย์ สมเด็จพระมเหสี มกุฎราชกุมาร และผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน (ปัจจุบันใช้คำว่า พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์) ในอดีตด้วยแล้ว ต้นร่างภาษาอังกฤษพึงใช้คำว่า a king, a queen, a crown prince, a regent หรือ the kings, the queens, the crown princes, the regents

เมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ตามต้นร่างประกอบกับหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษธรรมดาสามัญทั่วไปจึงไม่อาจตีความเป็นอื่นไปได้ ดังนั้นการพิจารณาถ้อยคำว่า พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ จึงหมายความถึงเฉพาะ บุคคลที่ยังมีสภาพบุคคลและยังดำรงตำแหน่งนั้นอยู่ในช่วงเวลาที่มีการกล่าวหาว่ากระทำความผิดเท่านั้น รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายคำแก้อุทธรณ์หมายเลข ๑

นอกจากเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๑๒ ข้างต้นแล้ว หากพิจารณาคำอธิบายกฎหมายและองค์ประกอบความผิดฐานความผิดที่ว่าด้วยหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้าย พระมหากษัตริย์ จะพบว่า นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ครูบาอาจารย์กฎหมายหลายท่านล้วนอธิบายไว้สอดคล้องกันว่า ความผิดฐานนี้มีวัตถุประสงค์ให้ความคุ้มครองแก่พระมหากษัตริย์องค์ที่ทรงครองราชย์อยู่ในขณะที่มีการกระทำความผิดเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของถ้อยคำตามร่างภาษาอังกฤษของกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.๑๒๗

อาจารย์หยุดแสงอุทัย เขียนอธิบาย มาตรา ๙๘ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.๑๒๗ ไว้ในหนังสือ “ความผิดที่กระทำทางวาจา พิมพ์ครั้งที่ ๒ เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ พร้อมด้วยย่อคำพิพากษาศาลฎีกาประกอบ หน้า ๒๗๗ ความว่า “สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หมายถึง พระมหากษัตริย์แห่ง

ประเทศไทย พระองค์ปัจจุบันตามรัฐธรรมนูญ และที่ยังดำรงอยู่ในราชสมบัติ ไม่ใช่ที่สวรรคต หรือสละราชสมบัติไปแล้ว”

ขณะที่อาจารย์จิติ ดิงศภัทย์ ได้เขียนอธิบายไว้ในหนังสือกฎหมายอาญา ภาค ๒ ตอน ๑ หัวข้อ ๔๙๗ รวมทั้งอาจารย์ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ก็ได้เขียนอธิบายไว้ในหนังสือคำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ หน้า ๒๙ ความว่า “พระมหากษัตริย์ หมายถึง องค์ที่ทรงครองราชย์อยู่ขณะที่มีการกระทำความผิด มิใช่พระมหากษัตริย์ที่ทรงสละราชบัลลังก์แล้ว หรือพระมหากษัตริย์ในอดีต” โดยให้เหตุผลว่า “หาไม่แล้วก็จะทำให้ความผิดฐานนี้หาขอบเขตอันเป็นองค์ประกอบความผิดมิได้”

และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงมีฐานะเป็นประมุขของรัฐ รัฐและกฎหมายจึงอาจจะอยากให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษ การตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายจึงน่าจะหมายความว่าเพียงแต่องค์พระมหากษัตริย์ที่ยังมีพระชนม์อยู่ครองราชย์อยู่และเป็นประมุขของรัฐเท่านั้น ไม่สามารถตีความขยายไปถึงอดีตพระมหากษัตริย์ที่สวรรคตไปแล้วได้ เพราะพระองค์สิ้นสภาพบุคคลไปแล้ว ไม่ได้อยู่ในฐานะที่ทรงเป็นประมุขของรัฐแล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า แม้ตัวบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๑๒ เองจะมีได้เขียนระบุให้หมายถึง พระมหากษัตริย์พระองค์ใดกันแน่ แต่เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์แห่งกฎหมายประกอบกับแนวการอธิบายมาตราดังกล่าวของครูบาอาจารย์ระดับบรมครูหลายท่าน ย่อมเป็นที่ชัดเจนว่า มาตรา ๑๑๒ คุ้มครองเฉพาะพระมหากษัตริย์องค์ที่ยังมีพระชนม์และครองราชย์อยู่เท่านั้น เมื่อคดีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงชัดเจนว่าในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระองค์ได้เสด็จสวรรคตไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ อันเป็นเวลา ก่อนที่จำเลยจะลงข้อความตามคำฟ้องในเฟซบุ๊ก การกระทำของจำเลยจึงขาดองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ คำพิพากษาของศาลชั้นต้นในประเด็นนี้ชอบด้วยกฎหมายแล้ว อุทธรณ์ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น

๒.๒ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ กำหนดการกระทำไว้ ๓ ประการ คือ ดูหมิ่น หมิ่นประมาท หรืออาฆาตมาดร้าย ซึ่งหากพิจารณาจากลักษณะการกระทำทั้งสามประการ ประกอบกันจะเห็นได้ว่าจะเกิดขึ้นและเป็นความผิดได้ก็ต่อเมื่อกระทำต่อพระมหากษัตริย์ที่ยังมีพระชนม์

อยู่เท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “อาฆาตมาดร้าย” ซึ่งหมายถึง การขู่เชิญโดยแสดงออกด้วยกิริยาหรือ วาจาในอนาคต หรือในภายหน้าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือทำให้เสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ทรัพย์สิน เช่น การขู่ว่าจะทำร้ายร่างกาย หรือจะปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ เป็นต้น การอาฆาต มาดร้ายจึงเป็นสิ่งที่มิอาจเกิดขึ้นแก่พระมหากษัตริย์องค์ที่สวรรคตไปแล้วได้เลย และตามหลักการตีความ กฎหมายโดยทั่วไป ย่อมไม่ใช่วิสัยที่นักกฎหมายจะตีความให้ การกระทำความผิดอย่างใช้กับวัตถุแห่งการ กระทำประเภทหนึ่ง ในขณะที่การกระทำความผิดอีกอย่างหนึ่งใช้กับวัตถุแห่งการกระทำอีกประเภทหนึ่ง ได้ ทั้ง ๆ ที่ การกระทำเหล่านั้นถูกบัญญัติไว้ในบทมาตราเดียวกันและไม่มีถ้อยคำส่วนใดในมาตรา ๑๑๒ ที่เขียนระบุหรือแสดงนัยให้ถูกใช้อย่างแตกต่างกันเช่นนั้น

นอกจากนี้ หากพิจารณา “วัตถุแห่งการกระทำ” ในฐานความผิดอื่น ๆ ที่อยู่ในหมวด ความผิดเดียวกับมาตรา ๑๑๒ คือ หมวด ๑ “ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ ราชาินี รัชทายาท และ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์” ประกอบ นับตั้งแต่มาตรา ๑๐๗ ฐานปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์, มาตรา ๑๐๘ ฐานประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพของพระมหากษัตริย์ หรือมาตรา ๑๐๙ และมาตรา ๑๑๐ ฐานปลงพระชนม์และประทุษร้ายต่อพระราชินีหรือรัชทายาทฯ ก็ล้วนแล้วแต่หมายเฉพาะหรือเป็น ความผิดที่เกิดขึ้นได้แก่พระมหากษัตริย์องค์ที่ยังมีพระชนม์อยู่เท่านั้น และภายใต้หลักการตีความกฎหมาย ที่ควรเป็นไปอย่างมีเอกภาพ มาตรา ๑๑๒ ย่อมไม่อาจถูกตีความให้แตกต่างไปจากความผิดฐานอื่น ๆ ในหมวดเดียวกันได้

๒.๓ ตามวันที่และเวลาที่จำเลยถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในหลวงรัชกาลที่ ๙ ได้เสด็จสวรรคตไปแล้ว จึงถือว่าพระองค์ได้สิ้นพระชนม์ไปแล้ว พระองค์ได้สิ้นสภาพบุคคลไปแล้ว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕

๒.๔ หากตีความขยายความว่ามาตรา ๑๑๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญารอบคลุมไปถึง อดีตพระมหากษัตริย์ที่ทรงสวรรคตไปแล้วย่อมจะเกิดความไม่ชัดเจนแน่นอนในองค์ประกอบความผิดและ เกิดความแปลกประหลาดในทางกฎหมาย เกิดความปั่นป่วนในแวดวงการศึกษาประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หลายประการ กล่าวคือ

การขยายขอบเขตของกฎหมายให้คุ้มครองไปถึงอดีตพระมหากษัตริย์ที่สวรรคตไปแล้ว จะทำให้หาขอบเขตองค์ประกอบความผิดมิได้ อาจก่อผลร้ายแก่สังคม เช่น การกล่าวถึง การศึกษา และการวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ การทำความเข้าใจสภาพสังคมในอดีต การแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ตลอดจนการละเล่นและขนบประเพณีเชิงศิลปวัฒนธรรม จะกลายเป็นความสับสนเสี่ยงต่อความผิดในหมวดนี้ เป็นความเปี่ยงเบนของบรรทัดฐานสำคัญที่สุดของสังคมและมีสภาพบังคับรุนแรงที่สุดคือ คือ “กฎหมาย” อันจะส่งผลต่อ “จารีตประเพณี” และ “วิถีประชา” ไปในเวลาเดียวกัน ซ้ำร้ายอาจส่งผลในเชิง “ปฏิภาค” ต่อสถาบันอันเป็นที่เคารพบูชาของมหาชนทั้งปวง

มาตรา ๑๑๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นเรื่องของการดูหมิ่น หมิ่นประมาท แสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ซึ่งหากลองจินตนาการดูว่าคำว่า “พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์” ครอบคลุมไปถึงพระองค์หรือบุคคลที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ แล้ว หรือวายชนม์ไปแล้ว จะเกิดผลเช่นไร และส่งผลต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรอันเป็นคุณธรรมทางกฎหมาย (Legal interest) ตามเจตนารมณ์หรือไม่

การกล่าวถึงพระมหากษัตริย์ในอดีตของคนไทย มีนัยที่หลากหลายในเชิงพระราชบัญญัติ หรือคำเรียกขานตามภาษาปาก เช่น ขุนหลวงหาวัด ขุนหลวงซีเรื้อน จนแม้กระทั่งการกล่าวถึงสมเด็จพระมหาลีหรือคู่อภิเษกของพระมหากษัตริย์ เช่น แม่หยั่วศรีสุดาจันทร์ พระนางเรือล่ม เรือไปจนถึงการหาข้อสรุปเชิงประวัติศาสตร์ว่าบุคคลผู้มีพฤติกรรมอย่างใด ๆ ในพระราชพงศาวดารเป็นพระมหากษัตริย์ไทยหรือไม่ มี ขุนวรวงศาธิราช เป็นต้น จะกลายเป็นภาวะพึงวิตกว่าดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ พระราชินีหรือไม่

หากคำว่า “พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท” ตามหมวดนี้ ขยายไปจนถึงอดีตสมัย ก็อาจจะเปิดปัญหาการตีความและบังคับใช้กฎหมายในหลายแง่มุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่มุมการศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์ อาทิเช่น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชวิจารณ์ตำนิพระราชนิพนธ์บางประการของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง, การที่ผู้คนกล่าวตำหนิหรือศึกษา

วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ พระมหากษัตริย์รัชกาลสุดท้ายแห่งกรุงศรีอยุธยา ภาพจำที่ได้จากพระราชพงศาวดาร, แบบเรียนประวัติศาสตร์ไทย, คำเล่าขาน ฯลฯ เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ เป็นกษัตริย์ที่ไม่ใส่ใจกิจการบ้านเมือง, ลุ่มหลงแต่สนมนางใน, กตขี้ข่มเหงข้าราชการและประชาชน, โดยเฉพาะเมื่อเกิดสงครามกับพม่าไม่ทรงอนุญาตให้อิงปืนใหญ่ ด้วยเกรงบรรดาพระสนมจะตกอกตกใจกัน ฯลฯ จนนำไปสู่เหตุการณ์เสียกรุงศรีอยุธยา, การวิเคราะห์ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการสวรรคตของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี(พระเจ้าตากสินมหาราช), การกล่าวถึงวิถีจารีตนครบาลที่ทรามานผู้ต้องหาที่มีในสมัยรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๕, การวิเคราะห์ประวัติศาสตร์การเสวยราชสมบัติของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตลอดจนการเล่นละครที่มีบทบาทต่าง ๆ เช่น บทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๖ เรื่องพระร่วง (พ่อขุนศรีอินทราทิตย์) เป็นต้น กรณีเหล่านี้ก็อาจจะถูกกล่าวหาและดำเนินคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ทั้งสิ้น จนไม่อาจจะวิพากษ์วิจารณ์หรือศึกษาแง่มุมต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์เรื่องราวดังกล่าวได้เลย ทำให้สังคมไม่สามารถที่จะสร้างและเพิ่มพูนองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เรื่องราวต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับองค์พระมหากษัตริย์ในอดีตได้

ยิ่งไปกว่านั้น ต้องไม่ลืมว่าความผิดฐานดูหมิ่น หมิ่นประมาท แสดงความอาฆาตมาดร้าย ในลักษณะ ๑ หมวด ๑ นี้ รวมถึงผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ด้วย หากว่ารวมไปถึงอดีตผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ จะเกิดผลประหลาดอย่างไม่อาจรับได้ เพราะจะไม่สามารถวิเคราะห์วิพากษ์บุคคลบางท่านที่อาจเป็นประเด็นพิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ได้โดยเสรีภาพทางวิชาการ เช่น สมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินในรัชกาลที่ ๕, นายปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในรัชกาลที่ ๘ เป็นต้น

และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ คຸ້ມครองบุคคล ๔ ตำแหน่ง ได้แก่ พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หากตีความว่ามาตรานี้คຸ້ມครองถึงอดีตพระมหากษัตริย์ที่สวรรคตไปแล้ว แบบนี้จะตีความว่าคຸ້ມครองไปถึงพระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ที่สวรรคตหรือเสียชีวิตไปแล้วด้วยหรือไม่

หากตีความว่าไม่คุ้มครองก็จะคงจะถือเป็นการตีความที่แปลกประหลาด เพราะเป็นบทบัญญัติมาตราเดียวกัน แต่กลับตีความแตกต่างกัน หากตีความว่าคุ้มครองก็จะก่อให้เกิดผลที่แปลกประหลาดเช่นกันและอาจจะเกิดปัญหาการบังคับใช้ที่กว้างขวางเป็นอย่างยิ่งตามมาด้วยเช่นกัน เช่น หากมีการวิพากษ์วิจารณ์ นายปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในรัชกาลที่ ๘ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ อดีตผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ไปในทางเสียหาย เช่นนี้ ผู้กระทำก็อาจจะถูกดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ได้เช่นกัน

๒.๕ กฎหมายอาญามีหลักประกันสำคัญประการหนึ่ง คือ หลัก “ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ ไม่มีกฎหมาย” (Nullum crimen, nulla poena sine lege) อันเป็นหลักการสำคัญที่ถูกรับรองไว้ทั้งในระดับกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (iccpr) ซึ่งประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคีมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม และถูกรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ อีกทั้งหลักการดังกล่าวยังเป็นหลักย่อยประการหนึ่งของหลักนิติรัฐ ในรัฐที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยที่มีหลักนิติรัฐ จึงพึงต้องปฏิบัติตามหลักการดังกล่าว

เมื่อประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ คุ้มครองเฉพาะพระมหากษัตริย์องค์ที่ยังมีพระชนม์และครองราชย์อยู่เท่านั้น จึงไม่อาจจะตีความขยายความรวมไปถึงองค์พระมหากษัตริย์ในอดีตได้ กรณีที่โจทก์กล่าวอ้างในอุทธรณ์ทำนองว่า การกระทำใด ๆ แม้กระทำต่ออดีตพระมหากษัตริย์ก็เป็นเรื่องที่ไม่บังควรเป็นอย่างยิ่ง ส่วนนั้นจำเลยก็เห็นพ้องด้วย แต่ต้องแยกว่า การกระทำใด ๆ จะเป็นเรื่องที่สมควรหรือไม่ กับ ผิดกฎหมายหรือไม่ เป็นคนละส่วนกัน เมื่อไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นความผิดก็จะลงโทษบุคคลนั้น ๆ ไม่ได้ เพราะขัดต่อหลักการสากลและหลักกฎหมาย

หากการกระทำใด ๆ ที่เข้าข่ายเป็นการดูหมิ่น หมิ่นประมาท หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อองค์พระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบันก็ย่อมเข้าข่ายองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ซึ่งสามารถฟ้องร้องดำเนินคดีได้อยู่แล้ว ไม่เกี่ยวข้องกับการตีความขยายความรวมไปถึงองค์พระมหากษัตริย์ในอดีต

หากโจทก์หรือบุคคลอื่นใดเห็นว่า แม้กระทำได้อดีตพระมหากษัตริย์ก็เป็นเรื่องที่ไม่สมควร และควรจะผิดกฎหมาย หรือกฎหมายควรจะต้องคุ้มครองถึงอดีตพระมหากษัตริย์ที่สวรรคตไปแล้ว หรือ ไม่ได้ครองราชสมบัติแล้ว ก็ต้องไปรณรงค์หรือเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายผ่านทางกระบวนการนิติบัญญัติให้เกิดความชัดเจน ไม่ใช่ตีความขยายความเพื่อลงโทษบุคคล ซึ่งแบบนั้นจะขัดต่อหลักการสากล และหลักกฎหมายอย่างร้ายแรง

๒.๖ เมื่อการกระทำของจำเลยไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ การกระทำของจำเลยจึงไม่มีความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา ตามมาตรา ๑๔(๓) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพราะตามกฎหมายจำเลยจะมีความผิดฐานดังกล่าวก็ต่อเมื่อได้ “นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา” ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา ๑๔(๓) เมื่อการกระทำของจำเลยไม่เข้าองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๑๑๒ ไม่มีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา จำเลยจึงไม่มีความผิดตามตามมาตรา ๑๔(๓) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๓. ด้วยข้อเท็จจริงข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น คำพิพากษาของศาลชั้นต้นซึ่งได้พิพากษายกฟ้องในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และตามมาตรา ๑๔(๓) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงถือว่าชอบด้วยกฎหมายแล้ว อุทธรณ์ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น จำเลยจึงขอศาลอุทธรณ์ได้โปรดพิพากษายกฟ้องในข้อหาดังกล่าวตามศาลชั้นต้นด้วย เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ขอศาลได้โปรดอนุญาต

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด